

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/1004/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814204224
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Kočišová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7814204224.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Janky Kočišovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Hriba, PhD. a JUDr. Slávky Maruščákovej v právnej veci žalobcu: Home I. X. a.s., S. XXXX/XXX, XXX XX F., IČO: XX XXX XXX proti žalovanému: Ondrej F., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX L. F. XXX, o zaplatenie 1.711,24 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 27.6.2014, č.k. 9C/164/2014-57 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1.253,55 eur s 5,25% úrokom z omeškania od 17.6.2014 do zaplatenia, žalobu vo zvyšnej časti zamietol a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 56,58 eur titulom súdneho poplatku.

Uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia 1.711,24 eur, kapitalizovaného úroku z omeškania 340,09 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% zo sumy 1.711,24 eur od 1.5.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Návrh odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril 25.7.2011 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanému vo výške 1.500,- eur. Žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť v 60 mesačných splátkach po 49,29 eur. Žalovaný bol v omeškani s úhradou svojho záväzku, v zmysle zmluvy listom z 30.1.2012 bol vyzvaný k splateniu celého zostatku úveru. Sadzba úroku z omeškania uplatnená vo výške 9% bola stanovená nasledovne: základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania, t.j. k 14.2.2012 + 8 percentuálnych bodov, úrok z omeškania bol stanovený takto: úrok z omeškania vo výške 340,09 eur z 1.711,24 eur od 14.2.2012 do 30.4.2014. Žalobca eviduje voči žalovanému dlh vo výške istiny 35,21 eur, úrok vo výške 209,74 eur, zosplatnená istina 1.464,79 eur, poplatok 1,50 eur, dlh spolu 1.711,24 eur, kapitalizovaný úrok z omeškania 340,09 eur.

Žalobca predložil súdu znalecký posudok č. 135/2009, ktorý si dal vypracovať na posúdenie stanovenia ročnej úrokovej sadzby a RPMN. K úverovej zmluve uviedol, že obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 zák. č. 129/2010. Poukázal na to, že úverová zmluva bola uzatvorená telefonicky, takým spôsobom, že spotrebiteľ zavolať žalobcovi a požiadal o poskytnutie úveru. Na základe toho mu poslal návrh zmluvy, ktorý bol žalobcom podpísaný. Spotrebiteľ môže zmluvu po preštudovaní podpísať a vrátiť žalobcovi. Takto sa uzatvára úverová zmluva.

Oboznámil sa s predloženými listinnými dôkazmi, citoval ust. § 52, 53 Občianskeho zákonníka, § 9 a § 11 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a dospel k záveru, že úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou a neriadi sa režimom Obchodného zákonníka.

V zmysle zmluvy celková výška úveru bola dohodnutá v sume 1.500,- eur a výška mesačnej splátky 49,29 eur. Zo zmluvy však nevyplýva, z akých položiek pozostáva navýšenie úveru, preto zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z., t.j. sumu, počet a termíny splátok úrokov a iných poplatkov, preto v dôsledku absencie týchto údajov je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona.

Súd má za preukázané, že celková výška poskytnutého úveru predstavuje 1.500,- eur. Z výpisu čerpania, splátok a úhrad pripojeného žalobcom vyplýva, že žalovaný na úhradu úveru zaplatil 246,45 eur, neuhradený zostatok úveru je 1.253,55 eur, preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie tejto sumy.

Dlžnú sumu súd zaviazal žalovaného zaplatiť s 5,25% zákonným úrokom z omeškania v súlade s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a to od 17.6.2014 (od dňa nasledujúceho po doručení žaloby) do zaplatenia, keďže žalobca nepreukázal, že výzvu na plnenie doručil žalovanému pred týmto dátumom a žalobu v prevyšujúcej časti ohľadom úrokov z omeškania zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a žalobca bol v konaní úspešný na 73% v pomere k celku a žalovaný na 27%, celkový úspech žalobcu je 46%. Celkové trovy konania sú 123,- eur, z ktorých 46% predstavuje 56,58 eur, na náhradu ktorých bol žalovaný zaviazaný.

Proti rozsudku v celom rozsahu výroku podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d), f), a), b) O.s.p..

Nesúhlasí so závermi súdu prvého stupňa. S tvrdením súdu, že úverová zmluva sa neriadi režimom Obchodného zákonníka sa nestotožňuje a pokladá ho za nesprávne právne posúdenie, ako chybnú aplikáciu práva na zistený skutkový stav, súd vylúčil aplikáciu správneho právneho predpisu.

Predmetná zmluva o úvere je upravená v § 497 až 507 Obchodného zákonníka, je tzv. absolútnym obchodom, ustanovenia Obchodného zákonníka sa použijú bez ohľadu na povahu účastníkov. Nespochybnuje, že súd prvého stupňa vec správne právne posúdil tým, že aplikoval § 52 ods. 1-4 Občianskeho zákonníka č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ale pochybenie pri právnom posúdení veci tkvie vo vylúčení aplikácie Obchodného zákonníka.

K tvrdeniu súdu, že z úverovej zmluvy nevyplýva z akých položiek pozostáva navýšenie úveru, preto tieto zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, s ktorými nesúhlasí uvádza zákonné znenie, ktoré treba aplikovať na daný právny vzťah.

Citoval § 2 písm. d), g), h) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa písm. d), zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom; podľa písm. g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom, všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní, poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú spotrebiteľovi známe, okrem notárskych poplatkov, do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou; podľa písm. h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

Z toho vyplýva, že navýšenie úveru pozostáva z „celkových nákladov spotrebiteľa“, ktoré sú spojené so spotrebiteľským úverom, v predmetnej zmluve sú tieto údaje uvedené nasledujúcim spôsobom: bod 45. poplatok za vedenie účtu 0,00 eur; bod 50. poplatok za poskytnutie úveru 0,00 eur; bod 53. poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahnutých v splátke) 0,30 eur; bod 39. mesačná splátka 49,29 eur; bod 40. počet splátok 60; bod 41. ročná úroková sadzba 30,61%; bod 37. celková výška úveru

1.500,00 eur; bod 38. celková čiastka splatná spotrebiteľom 2.957,40 eur; celkové náklady spotrebiteľa sú určené sumou 1.457,40 eur, ktorá predstavuje úroky a poplatky za úver.

Má za to, že s ohľadom na uvedené je záver súdu prvého stupňa o absencii „položiek pre navýšenie úveru“ arbitráry, keďže všetky podstatné údaje pre spotrebiteľa sú súčasťou zmluvy.

Nemôže sa stotožniť ani s právnym záverom, že zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Takýto záver je neurčitý, možno sa len domnievať, že súd chcel daný súbor zmluvných ustanovení posudzovať podľa § 53 ods. 1 OZ. Poukázal na to, že rozhodnutie v tomto smere nie je náležité odôvodnené.

K záveru prvostupňového súdu, že zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. pokladá za kľúčové v časti odôvodnenia rozsudku tvrdenie o nedostatku náležitosti, t.j. sumu, počet a termíny splátok, úrokov a iných poplatkov, lebo súd prvého stupňa následne vyvodzuje právne dôsledky „preto v dôsledku absencie údajov je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov,“ na základe čoho žalobu v časti zamietol.

Poukazuje tu na rétorický formalizmus súdu prvého stupňa, z ktorého si vyvodzuje bezodplatnosť zmluvy, ktorá neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom, t.j. sumu, počet a termíny splátok, úrokov a poukazuje na správne znenie § 9 ods. 2 písm. k), ktorý používa pojem výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov. Súd nemôže stotožniť termín „sumu“ s termínom „výška“, bez toho, aby to zdôvodnil, úmyselným použitím termínu „suma“ podporil svoj mylný výklad právnej normy o absencii číselne vyjadreného úroku.

Jadro odôvodnenia tejto časti odvolania tvorí tvrdenie, ktoré nie je sporné. Žalobca v ÚZ explicitne uviedol výšku, počet a termíny splátok, a to v bode 39. mesačná splátka 49,29 eur, bod 40. počet splátok 60, bod 44. termín splatnosti splátok - prvá splátka mesiac od dátumu poskytnutia úveru, druhá a nasledujúce splátky sú splatné 15. deň v kalendárnom mesiaci. Má za to, že toto uvedenie je v súlade so zákonom.

Súd prvého stupňa rozhodnutie odvodzuje od formalistického znenia strohých zákonných noriem, v právnom štáte sudca musí vedieť sám dostatočne zvážiť naliehavosť konkrétnej právnej veci. Prepätý formalizmus nemá svoje opodstatnenie, môže vyvolať nenapraviteľný stav, vo verejnosti otriasa dôverou v štátne orgány, ktorých úlohou je poskytovať ochranu subjektívnym právam.

Poukazuje na základný princíp právnej úpravy zákona a smernice, a to je ochrana spotrebiteľa prostredníctvom jeho informovanosti; žalobca uviedol stručne do ÚZ podstatné náležitosti v súlade s týmto princípom, v súlade so znením smernice a pojmovou nejednotnosťou zákona a v súlade s ratio legis ako je vyjadrený v dôvodovej správe zákona: „spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy, a to v bodoch 37,38,39,40,44 zmluvy.

Dlžnú sumu súd zaviazal zaplatiť žalovaného s 5,25% zákonným úrokom z omeškania od 17.6.2014, t.j. od dňa nasledujúceho po doručení žaloby, keďže žalobca nepreukázal, že výzvu na plnenie doručil žalovanému pred týmto dátumom. K tomu žalobca uvádza, že žalovaný sa zaviazal úver splácať riadne a včas, spôsobom dohodnutým v zmluve, dohoda je v súlade s § 567 OZ.

Pri dodržaní zákonného postupu, tak ako je uvedený v § 53 ods. 9 OZ - ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť práva podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Žalovaný splátky nezaplatil, bol v omeškaní od 8.9.2011, pred samotným zosplatením žalobca kontaktoval (list, telefonát, SMS) žalovaného s upozornením na jeho dlžnú čiastku a na možnosť zosplatenia úveru, tento postup nebol súdom spochybný. Následne v zmysle zmluvy bol žalovaný listom z 30.1.2012 vyzvaný k splateniu celého dlhu v lehote 15 dní od odoslania výzvy. To, že odoslal výzvu na adresu žalovaného preukazuje poštový podací hárok č. 5890341, pripojený k návrhu.

Výzvu k splateniu celého úveru je potrebné posudzovať v zmysle § 45 ods. 1 OZ - prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. K tomu poukazuje na nález Ústavného súdu SR, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi tak, že sa dostane do sféry jeho dispozície. Slovné spojenie „dostane sa do sféry jeho dispozície“ nie je možné stotožňovať s pojmom doručenia v zmysle procesnoprávných predpisov. Je tým treba rozumieť možnosť adresáta zoznámiť sa s jemu adresovaným právnym úkonom. Takou možnosťou nie je iba samotné prevzatie písomného úkonu adresátom, ale aj prípady, keď doručením listu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta členovi jeho domácnosti, či do jeho poštovej schránky, prípadne vhozením oznámenia o uložení zásielky do poštovej schránky, nadobudol adresát úkonu objektívnu možnosť, resp. príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky.

Záver súdu, že žalobca v konaní nepreukázal, že výzvu na plnenie doručil žalovanému, nemá oporu v zákonoch SR. Zastáva názor, že k omeškaniu dlžníka došlo tak, ako je uvedené v návrhu, a to deň po 15. dni odo dňa odoslania výzvy k splateniu celého úveru. Žalobca uniesol bremeno tvrdenia, keď tvrdil, že došlo k zosplateniu úveru v súlade so zmluvou a bremeno dôkazu uniesol priložením poštového podacieho hárku. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p. a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku je vecne správny a preto ho podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil..

V prejednávanej veci súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, dôkazy hodnotil v súlade s ust. § 132 O.s.p., vec správne právne posúdil a vo veci správne rozhodol. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvého stupňa aj s jeho odôvodnením.

Vzhľadom na obsah odvolania odvolací súd poznamenáva, že súd prvého stupňa správne uviedol s poukazom na ust. § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, že v prejednávanom spore je zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania, je spotrebiteľskou zmluvou a neradi sa režimom Obchodného zákonníka.

Taktiež správne poukázal na znenie ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a nepochybil, keď konštatoval, že úverová zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania neobsahuje náležitosti vyžadované v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Táto skutočnosť vyplýva z predmetnej zmluvy o úvere uzatvorenej medzi účastníkmi konania a použitie výrazu suma v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, namiesto výrazu výška uvedeného v citovanom zákonom ustanovení nespôsobuje nesprávnosť rozhodnutia.

Žalobca v odvolaní poukazuje na ustanovenia smernice 2008/48/ES, ktorá je záväzná pre každý členský štát a členské štáty majú povinnosť ju prebrať do vnútroštátneho právneho poriadku a podľa ktorej zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie.

V predmetnej úverovej zmluve uviedol stručne podstatné náležitosti a to následne: celková výška úveru 1.500,00 eur; mesačná splátka 49,29 eur, v ktorej je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky a prípadne úhrada za poistenie a poplatok za možnosť zmeny splátky; počet splátok 60 a celková čiastka splatná spotrebiteľom 2.957,40 eur. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že takéto znenie úverovej zmluvy nespĺňa náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zo zmluvy nevyplýva z akých položiek pozostáva navýšenie úveru, a preto súd prvého stupňa v súlade s § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona považoval úver za bezúročný a bez poplatkov a priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne.

Súd prvého stupňa nepochybil, keď priznal žalobcovi úrok z omeškania od 17.6.2014 (dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému) do zaplatenia, keďže žalobca nepreukázal, že výzvu na plnenie doručil žalovanému pred týmto dátumom.

Žalobca v odvolaní uvádza, že výzvu k splateniu celého úveru je potrebné posudzovať v zmysle § 45 ods. 1 OZ, podľa ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde, resp.

dostane sa do sféry jeho dispozície. Slovné spojenie „dostane sa do sféry jeho dispozície“ nie je možné stotožňovať s pojmom doručenia v zmysle procesnoprávných predpisov, ako to v predmetnom konaní posudzuje súd prvého stupňa.

Odvolačný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že podľa úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home I. X. a.s., ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, je v § 6 hlava 17, upravené doručovanie písomnosti tak, že doručovanie písomnosti medzi spoločnosťou a klientom sa uskutočňuje poštou, prípadne osobne. Pri doručovaní poštou adresátovi, ktorý nebol zastihnutý, napriek tomu, že sa v mieste doručenia zdržuje, sa použije primerane ustanovenie občianskeho súdneho poriadku o doručovaní písomnosti fyzickým osobám do vlastných rúk s tým, že ak si nevyzdvihne adresát zásielku do 10 dní odo dňa jej uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení zásielky nedozvedel.

Tvrdenie žalobcu v odvolaní, že odoslanie výzvy na adresu žalovaného preukazuje poštový podací hárok, čím uniesol bremeno dôkazu, nie je opodstatnené. V zmysle úverovej zmluvy, resp. úverových zmluvných podmienok o doručovaní písomnosti medzi klientom a spoločnosťou samotný poštový podací hárok nie je dôkazom o doručení písomnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a keďže žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli, nebola ich náhrada účastníkom priznaná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.